

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зарубіжна література XVII–XVIII ст.

Освітня програма «Англійська мова і література»
Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 035 Філологія
035.041 Германські мови і літератури (переклад
включно), перша - англійська,

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27.08. 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Зарубіжна література XVII – XVIII ст
Викладач (-і)	канд. філ. наук, доцент Девдюк Іванна Василівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	dev.ivanna@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення завдань самостійної роботи та планів індивідуальної роботи
2. Анотація до курсу	
<p>У курсі здійснюється загальний огляд західноєвропейського літературного процесу XVII – XVIII ст. з його характерними жанрово-стильовими рисами та ідейно-проблемними тенденціями; розглядається мистецький доробок видатних письменників епохи. Увагу зосереджено на специфіці національних та індивідуально-авторських парадигм у координатах таких літературних явищ, як «бароко», «класицизм», «просвітницький класицизм», «сентименталізм», «рух бурі й натиску», «рококо», «веймарський класицизм», «передромантизм». Літературні явища вивчаються у світлі генетико-контактних зв'язків і типологічних сходжень, зокрема естетика та поетика класицизму актуалізується у площині зіставлення з художніми явищами бароко, сентименталізму – з літературою раннього просвітництва, міщанської драми – з класицистичною трагедією тощо. Взято до уваги міжлітературні контакти українських митців із європейськими майстрами слова, як одна із форм комунікації розглядається переклад. Курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати та удосконалювати знання та вміння через пошук, читання, реферування художніх текстів і науково-теоретичної літератури.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
забезпечити студентів знаннями літературного процесу XVII-XVIII століть, основних соціокультурних та естетичних особливостей доби у розмаїтті напрямів, течій, шкіл та постатей, взаємодії конкретно-історичних та загальнолюдських значень.	
4. Результати навчання (компетентності)	
<ul style="list-style-type: none"> - здатність визначати основні етапи літератури XVII-XVIII століття; - здатність самостійно орієнтуватись у світовому літературному процесі; - здатність визначати основні риси кожного літературного напрямку та його відмінності від передуючого й наступного; - здатність називати традиції та новаторства митців, творчість яких вивчається згідно з програмовими вимогами; - здатність проводити жанрово-композиційний та філологічний аналізи художніх творів, що вивчаються; - здатність визначати основні художні тропи, якими послуговувався митець; - здатність вільно користуватися літературознавчою термінологією; - здатність самостійно набувати та удосконалювати необхідні знання та вміння шляхом опрацювання лекційного матеріалу та теоретичної літератури з тем курсу. 	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60
Ознаки курсу	

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
3	035 Філологія 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша - англійська,	2	Нормативна		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. XVII століття як культурно-історична епоха. 1. Література XVII ст., загальний огляд. 2. Бароко й класицизм, порівняльний аналіз. 3. Принципи класицизму. Філософська основа.	лекція	2, 5, 7, 8, 15, 16, 21, 23, 26, 29, 38	2 год. 1) Яка філософська основа бароко (класицизму) 2) Яка різниця між поетикою бароко й класицизму? 3) На які сфери ділив дійсність Декарт і що мав на увазі під кожною?	5	вересень
Тема 2. Література іспанського бароко. 1. Творчість П. Кальдерона. Загальний огляд. 2. Філософсько-алегоричний зміст драми П.Кальдерона «Життя – це сон». 3. Проблематика та ідея твору. 4. Образ Сехисмундо як героя барокового типу.	лекція практичне заняття	3, 5, 15, 16, 21, 23, 29, 30, 32, 38	4 год 1) Що є основою пізнання дійсності у бароко? 2) Яку функцію виконує метафора як основний стильовий засіб бароко? 2) Поясніть слова Сехисмундо «Сон – мій учитель».	5	вересень
Тема 3. Особливості літературного процесу у Франції XVII ст. 1. Особливості класицистичної трагедії. 2. Трагікомедія П. Корнеля «Сід» і «Горацій» як класицистичні твори. 3. Полеміка навколо «Сіда». 4. Драма Ж.Расіна –	лекція практичне заняття	1, 2, 5, 9, 10, 15, 16, 21, 23, 26, 29, 30, 35, 37, 38	4 год. 1) Які ключові принципи класицизму порушив П.Корнель у трагікомедії «Сід»? 2) У чому полягає різниця творчих методів Корнеля й Расіна? 3) Які зовнішні події	5	вересень

<p>новий етап розвитку класицистичної трагедії. Трагедія Расіна «Андромаха».</p> <p>5. Трагічний герой та особливості розвитку конфлікту у творі (порівняти з «Сідом»).</p> <p>6. Творчість Ж.-Б. Мольєра. Періодизація. Мольєр як автор «високої комедії».</p>			розповідаються у «Сіді»? <p>4) Чому вбивство Каміли у трагедії «Горацій» відбувається на сцені, хоча криваві дії у класицизмі заборонялось показувати?</p>		
<p>Тема4. Англійська література ХVII століття.</p> <p>1. Творчість Дж. Мільтона.</p> <p>2. Ідейний зміст та художні особливості поеми «Втрачений рай».</p> <p>3. Символіка образів Сатани та Бога.</p> <p>4. Гуманістичний зміст поеми, образи Адама і Єви.</p>	лекція	4, 5, 15, 16, 21, 23, 41	2 год. 1) У чому полягає алегоричний зміст поеми «Втрачений рай»? 2) Яка функція біблійних мотивів у поемі? 3) Як Дж. Мільтон трактує проблему вільного вибору?	5	жовтень
<p>Тема 5. Німецька література ХVII століття.</p> <p>1. Німецьке поетичне відродження (Логау, Грифіус, Опіц та ін.).</p> <p>2. Жанрова своєрідність, проблематика, композиційні та ідейно-художні особливості роману Г. Гріммельсгаузена «Симпліцій Симпліциссімус».</p> <p>3. Бароковий характер роману.</p>	лекція	14, 15, 16, 21, 23, 28, 40	2 год. 1) Чому ХVII ст. у Німеччині називають поетичним відродженням? 2) У чому полягає бароковий характер роману «Симпліциссімус»? 3) Розкрийте алегоричний зміст образу Симпліція.	5	жовтень
<p>Тема 5. Просвітництво як культурно-історична епоха,</p> <p>1. Філософська основа.</p> <p>2. Періодизація літературного процесу Просвітництва.</p> <p>3. Основні напрями, жанри.</p> <p>Література класицизму й</p>	лекція	6, 15, 16, 20, 22, 24, 27, 29, 38	2 год. 1) Який зміст просвітителі вклали в поняття «природна людина»? 2) У чому суть філософії сенсуалізму Дж. Локка?	5	жовтень

Просвітництва.			3) Які жанри і чому переважали в епоху Просвітництва?		
<p>Тема 6. Особливості літературного процесу Англії XVIII ст.</p> <p>1. Просвітницький класицизм в англійській літературі XVIII століття.</p> <p>2. Творчість Д.Дефо. Ранньопросвітницький характер роману „Робінзон Крузо”.</p> <p>3.Творчий шлях Свіфта. Діяльність письменника як памфлетиста.</p> <p>4. Жанрова та композиційна своєрідність роману „Мандри Гуллівера”.</p> <p>5. Роман „Мандри Гуллівера” як сатира на суспільну дійсність.</p>	лекція практичне заняття	4, 5, 11, 13, 15, 16, 20, 22, 24, 25, 29	4 год. 1) Доведіть, що в образі Робінзона автор втілює філософію сенсуалізму Дж. Локка. 2) У чому полягає антиутопічний характер четвертої частини роману «Мандри Гуллівера»? 3) У чому полягає еволюція образу Гуллівера? 4) Алегоричне зображення людських вад в образах егу.	5	листопад
<p>Тема 7. Англійський роман зрілого Просвітництва.</p> <p>1. Епістолярний любовно-психологічний роман С.Річарсона.</p> <p>2. Творчість Г. Філдінга Роман «Історія Тома Джонса, Знайди».</p> <p>3. Жанр, структурні та сюжетно-композиційні особливості, тематика й проблематика твору, просвітницький характер.</p> <p>4. Авантюрно-крутійські, сатиричні романи Т. Смолета</p>	лекція	4, 5, 15, 12, 16, 20, 22, 24, 34, 29	2 год. 1) Що нового вніс С. Річардсон у розвиток просвітницького роману? 2) Який зміст вкладав Г. Філдінг у поняття «комічна епопея в прозі»? 3) До якого жанрового підвиду відносять романи Т. Смолета? 4) У чому полягає новаторство романів Л. Стерна?	5	листопад
<p>Тема 8. Французька література XVIII століття.</p> <p>1. Епоха Просвітництва у Франції, її революційний характер, етапи розвитку, представники.</p>	лекція практичне заняття	2, 5, 15, 16, 22, 24, 29, 31, 39, 44	2 год. 1) На які етапи ділять французьке Просвітництво? 2) Хто такі енциклопедисти? 3) Доведіть, що в образі Кандіда, його	5	листопад

<p>2. Основні віхи творчості Вольтера. Філософські та естетичні погляди.</p> <p>3. Особливості жанру філософської повісті та їх художній вияв у творах „Кандід”, „Простодушний”.</p> <p>3. Дідро як ідейний лідер французького Просвітництва на новому етапі його розвитку. Діяльність енциклопедистів.</p> <p>4. Розвиток французького театру Драматургія Бомарше.</p>			<p>русі вперед Вольтер втілює філософську концепцію Дж. Локка.</p> <p>4) У чому суть і небезпечність доктрини, яку проповідує Панглос?</p> <p>5) Які риси Сюзанни в романі Д.Дідро «Черниця» доводять, що в її образі письменник втілює концепцію «природної людини»?</p> <p>6) Який конфлікт комедії «Одруження Фігаро» П. Бомарше?</p>		
<p>Тема 9. Літературний процес у Німеччині XVIII ст. Рух «Буря і натиск»</p> <p>1. Періодизація німецького Просвітництва</p> <p>2. Творчість Г.-Е. Лессінга. Трагедія Лессінга «Емілія Галотті» як міщанська драма.</p> <p>4. Література руху «Буря та натиск».</p> <p>5. Творчість Ф. Шиллера</p> <p>6. Штюрмерський характер п'єс „Розбійники”, «Підступність і кохання»</p>	лекція практичне заняття	2, 5, 15, 16, 19, 22, 24, 29, 38, 40	<p>4 год.</p> <p>1) У чому полягає національна своєрідність Просвітництва в Німеччині?</p> <p>2) Роль Г.-Е.Лессінга у розвитку німецького Просвітництва.</p> <p>3) Які дві моралі протиставляються в міщанській та штюрмерській драмах?</p> <p>4) Визначте риси штюрмерського героя.</p>	5	листопад
<p>Тема 10. Творчість Й.-В. Гете.</p> <p>1. Загальний огляд.</p> <p>2. Сентименталістський характер роману «Страждання молодого Вертера».</p> <p>3. Задум, джерельна основа та історія написання драми „Фауст”.</p> <p>4. Морально-естетичний та філософський</p>	лекція	5, 15, 16, 22, 24, 29, 40, 42, 43	<p>2 год.</p> <p>1) На які періоди літературознавці ділять творчість Й.-В. Гете?</p> <p>2) Які жанрові та структурно-композиційні особливості драми «Фауст»?</p> <p>3) Який філософський зміст образу Фауста.</p>	5	грудень

висновок трагедії. 5. Поетичний доробок Г.-В.Гете			4) Охарактеризуйте образ Фауста у зіставленні з Фауст/Вагнер, Фауст/Мефістофель		
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Передбачено письмові тестування (максимум 25 балів)				
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 5 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 25 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 5				
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.				
7. Політика курсу					
<p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.</p> <p>Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).</p>					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Адан Антуан. Театр Корнеля и Расина // Театр французского классицизма. Москва: Худож. лит, 1970. С. 5-18. 2. Андреев Л. Г., Козлова Н. П., Косиков Г. К. История французской литературы. Москва: Высш. шк., 1987. 3. Антологія іспанської літератури доби бароко / Упорядкування і коментар О. Пронкевича // Вікно в світ. 2000. №3. С.83–159. 4. Аникин Г.В., Михальская Н.П. История английской литературы. Москва: Высш. шк., 1975. 5. Артамонов С. Д. История зарубежной литературы XVII-XVIII вв. Москва: Просвещение, 1988. 6. Беньковська Єва. Просвітництво – поміж святим і світським // 12 польських есеїв. Варшава: Критика, 2001. С. 27-63. 7. Борецький М.І. Класицизм і його різновиди // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 1998. № 12. С. 46-47. 					

8. Буало Н. Мистецтво поетичне. К., 1967. Переклад М.Т.Рильського. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ukrlib.com.ua/books-zl/printthebookzl.php?id=60&bookid=0&sort=0>
9. Виппер Ю. Б. Драматургія Расина // Ю. Б. Виппер. Творческие судьбы и история. Москва: Наука, 1990. С. 183-194.
10. Вольтер. Расін і його трагедії // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2001. № 11. С.15.
11. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. Київ: Либідь, 2001.
12. Генрі Філдінг «Історія Тома Джонса Знайди» / Матеріали до вивчення творчості Г. Філдінга // Тема. № 3. 2001. С. 16-35.
13. Гречанюк С. Свіфт: Ерозія утопії чи віра в людину? // Гречанюк С. Вічні книги. Київ: Молодь, 1988.С. 193-223.
14. Гуляев Н. А. и др. История немецкой литературы. Москва: Высш. шк, 1975.
15. Давиденко Г. Й., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: Навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2007.
16. Девдюк І. В. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст. Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір, 2019.
17. Дідро Дені. Жак-Фаталіст [Текст]: збірник творів / пер. В. Підмогильний; авт. передм. Н. Є. Косенко. Харків: Фоліо, 2007.
18. Джон Донн: портрет на фоні епохи // Літературне обозрение. 1997. № 5. С. 3-51.
19. Жирмунский В. М. Очерки по истории классической немецкой литературы. Москва: Высш. шк, 1972.
20. Западноевропейский роман эпохи Просвещения. Проблемы типологии. Киев–Одеса: Вища школа, 1983.
21. Зарубіжна література XVII століття. Хрестоматія перекладів текстів українською мовою / Автори-упорядники А. М. Мартинець, І. В. Девдюк. Івано-Франківськ: Симфонія Форте, 2014.
22. Зарубіжна література XVIII століття. Хрестоматія перекладів текстів українською мовою / Автори-упорядники І. В. Девдюк, А. М. Мартинець,. Івано-Франківськ: Симфонія Форте, 2014.
23. История зарубежной литературы XVII века: Учеб. для филолог. спец. вузов / Под. ред. З. И. Плавскина. Москва: Высш. шк., 1987.
24. История зарубежной литературы XVIII века: Учеб. для филолог. спец. вузов / Под. ред. З. И. Плавскина. Москва: Высш. шк., 1991.
25. Калина Г. Цілувати копито («нелюдське» ідеальне суспільство в романі-антиутопії Свіфта «Мандрі Гуллівера»). Гречанюк С. Пізнання і розчарування (діяльність Дж. Свіфта). Шалагінов Б. Кому відпиляти потилицю? (Життя і творчість Дж. Свіфта) // Тижневик «ЗЛ». 1999. № 21. С. 1-3, 5, 7-8.
26. Лімборський І. В. Класицизм як художньо-естетична система: етапи становлення, художні форми, національні варіанти // Зарубіжна література в навчальних закладах. 2004. № 2. С. 2-6.
27. Лімборський І. В. Просвітництво у дзеркалі постмодерного світу // Всесвітня література та культура. 2007. № 10. С. 2-4.
28. Морозов А. А. «Симплициссимус» и его автор. Ленинград: Худ. лит, 1972.
29. Ніколенко О. М. Бароко, класицизм, просвітництво. Література XVII-XVIII століть: Посібник для вчителя. Харків: Ранок, 2003.
30. Наливайко Д. Бароко і драма Кальдерона «Життя – це сон» // Тема. 2000. № 1. С. 5-17.
31. Пасхарьян Н. Т. Генезис, поэтика и жанровая система французского романа 1690-1760 годов. Дніпропетровськ: Пороги, 1996.
32. Плавский З.И. Испанская литература XVII – середины XIX века. Москва: Высш. шк., 1978.
33. Соколянский М. Г. Западноевропейский роман эпохи Просвещения. Киев, Одесса: Вища школа, 1983.

34. Соколянский М. Г. Творчество Генри Филдинга. Книга очерков. Киев: Вища школа, 1975.
35. Стороженко Л. Театр Мольера: традиції і новаторство // Всесвітня література та культура. 2002. № 12. С. 44-48.
36. Стьопіна Ю. Є. Реалізм у теорії драми Д. Дідро та Г.-Е. Лессінга // Гуманітарний часопис. 2008. № 2. С. 91–97.
37. Шаплен Ж. Мнение французской академии о трагикомедии «Сид» // Литературные манифесты западноевропейских классицистов. Москва: Изд-во МГУ, 1980. С.273-298.
38. Шалагінов Б.. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ сторіччя. Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2004.
39. Шалагінов Б. Література «просвітницького раціоналізму» у Франції // Всесвітня література та культура. 2004. № 2. С. 40-46.
40. Шалагінов Б. Німецька література Х – ХVІІІ ст. // Вікно в світ. № 1 (4).1999.С.8–22.
41. Шалагінов Б. Твори Дж. Мільтона «Втрачений рай», «Повернений рай» // Всесвітня література та культура. 2005. № 1. С.12-14.
42. Шалагінов Б. «Фауст» Й. В. Гете. Містерія. Міф. Утопія: До проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі ХVІІІ-ХІХ ст. Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2002.
43. . Шахова К. О. Гете як мислитель-утопіст («Фауст») // Тижневик «ЗЛ». 1999. № 40. С.2.
44. Штейн А. Л., Черневич М. Н., Яхонтова М. А. История французской литературы. Москва: Худож. лит, 1988.

Викладач кандидат філол. наук доцент І. В. Девдюк